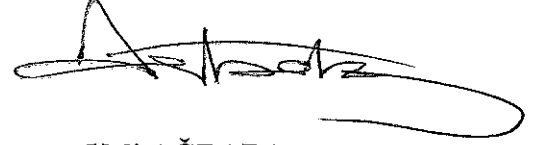


**TBMM İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA**

Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ile ilgili Muhalefet Şerhimiz ektedir.

**Veli AĞBABA****Malatya Milletvekili**

## MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu “Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu” tarafından 27.10.2016 tarihinde Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda gerçekleştirilen incelemeler sonucu hazırlanan Rapor, adı geçen cezaevlerindeki sorunların ve hak ihlallerinin tespit edilmesi ve çözümü noktasında bazı değerlendirmeler içermektedir. Raporda, tarafımızca tespit edilen birçok sorun ve hak ihlali ya gerektiği gibi yansıtılmamış ya hiç yer verilmemiş ya da tespit edilmiş olmasına rağmen çözüm üretilmemiştir.

### ***RAPORUN GENELİNE İLİŞKİN TESPİTLER***

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu tarafından hazırlanmış olan Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu’nun Değerlendirme ve Sonuç bölümlerinde belirtilen konu başlıklarına dair tespitleri, bir çözüm üretmekten çok bahane üretmek temeline dayanmaktadır. Komisyon Raporunda, yapılan başvurular ve gözlemlenen sorunlara dair çözüm önerisi sunulmamakta, aksine ya sorunun kaynağına meşru bir gerekçe bulmaya çalışılmakta ya da yetkili mercii olarak başka makamlar gösterilmektedir. Tespit edilen sorunlara çözüm önerisi getiremeyecek ise komisyonun kurulma amacı nedir, öncelikli olarak tartışılmalıdır.

***Bu sebeple, Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarına ilişkin tespitlerimiz ve görüşlerimiz aşağıda sıralanmıştır.***

- 14 kişilik koğuşlarda kapasite fazlasıyla 16 hatta 18 kişi kalmaktadır. Yerde yatan mahkumlar vardır.
- Cezaevlerinde yasal olarak uygulanması gereken 10 kitap sınırlandırmasına uyulmamaktadır. 3 Kitapla sınırlandırılmıştır.
- 15 günde bir kez telefonla görüşme izni verilmektedir.
- Eşcinsel olduğunu belirten erkek mahkumlar da LGBTİ koğuşuna gönderilmektedir. Eşcinsel ve trans mahkumlar aynı koğuşta kalmaktadır. LGBTİ mahkumlar bu konuda taciz olaylarının yaşandığını belirtmektedir.

- Trans mahkumların etek giymesine izin verilmediği, bazı görevlilerin giyim ve makyajlarına müdahalede buldukları belirtilmiştir.
- Hastalara yazılmış olan ilaçların kendisi değil muadili verilmektedir. Mahkumlar, muadil ilaçların yan etki gösterdiğini, tedaviye iyi gelmediğini belirtmektedirler. Yıllardır aynı ilacı kullanan ve tedavisinde devamlılık gerektiren mahkumlar bulunmaktadır. Raporda muadil ilaç uygulaması meşru gösterilmeye çalışılmışsa da, komisyonun bu konuda değerlendirme yapmaya tıbbi bir yetkinliği yoktur.
- Mahkumlar, kapalı görüşün 30 dakika, açık görüşün 45 dakika yaptırıldığını belirtmektedir. Ailelerinden uzak yerlere gönderilen mahpusların görüş hakkı fiilen engellenmektedir. Görüş için doğudan uzak illerden yakınları gelen birçok mahkum bulunmaktadır.
- Siyasi mahkumlara sohbet hakkı, 15 günde 3 saat olarak uygulanmaktadır.
- Diş ağrısı çeken mahkumun sevki bir hafta sonra ancak yapılmakta, dolgu için 9 ay sonraya gün verilmektedir.
- Cezaevi İdaresinin siyasi mahkumlarla, adli mahkumlar arasında ayrımcı uygulamalar yaptığı belirtilmektedir.
- Sevk ve nakil taleplerinde ciddi sorunlar yaşandığı mahkumlarca belirtilmiştir. Aile fertlerini yılda bir ya da iki kez ancak görebildiklerini ifade etmektedirler.
- Mahkumlar, çıplak aramanın rutin bir uygulama olarak yapıldığını, çıkarmazlarsa zor kullanarak giysilerinin çıkarıldığını belirtmektedir.
- Terlik 1 adet, ayakkabı ise 3 adet bulundurmaya izin verilmektedir. Bere, atkı, şapka gibi giyim eşyalarına izin verilmemektedir. Kapüşonlu hırka, kaban gibi giysilerin kullanımına da izin verilmediği ifade edilmektedir. İklim şartlarının özellikle kışın çok sert geçtiği Eskişehir’de bu uygulamanın hiçbir izahı bulunmamaktadır.
- Ailelerin kargoyla gönderdikleri ya da görüş sırasında getirdikleri hiçbir ihtiyaç malzemesinin mahkumlara verilmediği ifade edilmiştir.
- Gazete sınırlaması yapıldığı, yasak olmayan kitapların da Cezaevi Eğitim Birimince yasaklandığı ve verilmediği belirtilmiştir.
- Kelepçenin tedavi sırasında bile çıkartılmadığını, hatta diş tedavisinde bile mahkumlar ellerinin kelepçeli olarak yapıldığını belirtilmektedir.
- Komisyonun ziyareti sırasında da gözlemlendiği üzere havalandırma problemi vardır, ancak ödenek geldiği ve yapılacağı belirtilmesine rağmen yakın zamana kadar hala yapılmadığı bilgisi alınmıştır.

- Raporda da belirtildiği üzere paspas sapı genelge ile 75 cm. ile sınırlandırılmıştır.
- Leğen sınırlaması olduğu 5 kişiye bir leğen verildiği belirtilmektedir. Ayrıca kova vb temizlik gereçlerinin de hiç verilmediği belirtilmiştir.
- 2012 den beri hemen hemen hiçbir etkinlik yapılmadığı belirtilmektedir.
- Futbol, voleybol gibi sporların ancak 2-3 ayda bir yapıldığını belirtmektedirler.
- Kadın mahkumlar kıyafet sınırlamasından muzdarip olduklarını ifade etmişlerdir. 2 kazak, 2 tişört, 1 eşofman, 1 hırka ile sınırlanmıştır. 1 terlik sınırı vardır 2.si verilmemektedir.
- Bir kadın mahkum 7 aydır çocuğunu göremediğini belirtmiştir.
- Kadın koğuşlarında 14 kişilik koğuşta 19 kişi kalmaktadır. 5 kişi yerde yatmaktadır.
- Eskiden verilen ip, tığ, tahta şiş gibi gereçler artık verilmemektedir.
- LGBTİ mahkumlar cımbızın yasaklandığını, makyaj malzemesi, epilasyon malzemelerinin verilmediğini belirtmektedir.
- Hem kadın mahpuslar hem erkek mahpuslar hastane sevklerinin çok geç çıktığını belirtmektedirler.

## SONUÇ

Bugün ülkemizde, ceza infaz mantığındaki sorunlar ve sıkıntılar ile cezaevindeki kötü yaşam koşullarının; çok ciddi hak ihlalleri ve insanlık dışı manzaraların doğmasına sebebiyet verdiği bilinmektedir. Cezaevi ziyaretlerinde karşılaştığımız fiziki koşullar, tarafımıza aktarılan hak ihlalleri ve keyfi uygulamalar; cezaevlerinde kapsamlı fiziki yenileme projelerine ve insan haklarına dayalı bir ceza infaz sistemi reformuna ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, cezaevi koşullarının insanlık onuruna yakışır bir hale getirilmesi ve adil bir ceza infaz sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Bu nedenle TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından hazırlanan Raporların bu bakış açısı ile hazırlanması gerekmektedir. Hazırlanacak Raporlar ve çözüm önerileri gerçekçi ve kapsamlı olmakla birlikte, kısa, orta ve uzun vadeli çözüm önerileri içermelidir.

Yapısal ve kalıcı çözüm önerilerine yer vermeyen Rapor'da birçok tespiti yer verilmiş olmasına rağmen görmezden gelinen birçok hak ihlali ve sorun olduğu tarafımızdan açıkça tespit edilmiştir.

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında;

Rapor'da birçok hak ihlalinin, sorunun ve sıkıntının ciddiyetinin ve öneminin görmezden gelinmiş olmasının ve etkili çözüm önerileri getirilememiş olmasının kabul edilmesi mümkün değildir. Bu sebeple,

- Cezaevlerindeki yaşam koşullarının iyileştirilmesi,
- Mevcut hak ihlalleri ile sorunların tespit edilmesi
- Cezaevi yönetimlerinin keyfi uygulamalarına çözüm üretilmesi noktasında

hazırlanan Rapor amacına hizmet edecek bir içeriğe sahip değildir.

Sonuç olarak, hazırlanmış olan Rapor'un Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşanan hak ihlalleri, cezaevlerindeki yaşam koşulları ve diğer sıkıntı ve sorunların çözümü noktasında yetersiz kalacağı düşüncemiz ile Rapor'a ilişkin muhalefet şerhimizi bilgilerinize sunuyoruz.